

Pelastustoimen uudistus

Aika	Tiistai 13.6.2017, klo 10.00, kokous 11
Paikka	Sisäministeriö, Kirkkokatu 12, neuvotteluhuone Ritari.
Puheenjohtaja	Esko Koskinen, sisäministeriö, pelastusylijohtaja
Esittelijä	Taito Vainio, sisäministeriö, hankejohtaja
Jäsenet	Paikalla Mika Kättö, sisäministeriö Jaakko Pukkinen, pelastusjohtajat, pj. Simo Wecksten, Helsingin pelastuslaitos, pelastusjohtajat vpj. Vesa-Pekka Tervo, Suomen Kuntaliitto Petteri Helisten, Oulu-Koillismaan pelastuslaitos Poissa Janne Koivukoski, sisäministeriö Jari Sainio, Varsinais-Suomen pelastuslaitos Jukka Koponen, Pohjois-Savon pelastuslaitos Olli-Pekka Ojanen, Pirkanmaan pelastuslaitos

ASIAT

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Esko Koskinen avasi kokouksen klo 10.10.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin sellaisenaan.

3 SPALin esitys työaikajärjestelmien selvittämiseksi

Esitys

SPAL oli toimittanut esityksen työaikajärjestelmien selvittämiseksi. Esityksen mukaan pelastustoimen uudistuksen palveluiden tuottavuuden kehittäminen -työryhmän työaikaa koskeva osa on liian suppea eikä siinä ole tutkittu ja analysoitu riittävän laajasti pelastustoimen työaikajärjestelmien epäkohtia ja mahdollisuuksia. SPAL katsoo, että on tarpeellista jatkaa työaikajärjestelmien selvittämistä. SPAL myös esittää, että palveluiden tuottavuuden kehittäminen -työryhmän työaikaa koskevaa osiota ei oteta käsittelyyn pelastustoimen uudistushankkeen

työryhmässä. SPAL esittää perustettavaksi laaja-alaista työryhmää, joka ryhtyy selvittämään pelastustoimessa käytössä olevia työaikajärjestelmiä sekä arvioi niissä esiintyviä haasteita ja mahdollisuuksia. Työryhmän toimiajaksi esitetään vuoden 2018 loppua. Esityksessä ehdotetaan, että selvitystyötä ryhtyisi koordinoimaan selvitysryhmä, jossa pelastuslaitosten edustajana toimisi Henri Nordenswan, pelastusjohtajien edustajana Seppo Lokka, sisäministeriön edustajana Jusi Rahikainen ja Suomen Palomiesliiton edustajana Kim Nikula. Selvitysryhmä kuulisi tai kutsuisi asiantuntijoita selvitystyöhön Pelastusjohtajien yhdistyksestä, Kuntatyönantajista, henkilöstöjärjestöistä sekä pääsopijajärjestöistä, Työterveyslaitoksesta sekä muista tarpeelliseksi nähtävistä tahoista.

Päätös

Ohjausryhmän käsittelyssä nousi esille se, että alustavaan henkilöstötyöryhmän työsuunnitelmaan oli kirjattu mm. työaikakysymysten käsittely. Työaikakysymysten käsittely ei kuitenkaan ollut mahdollista pelastustoimen uudistuksen henkilöstötyöryhmässä. Ohjausryhmässä todettiin, että tilanne on sikäli muuttunut, että työryhmien organisointia on muutettu ja mm. henkilöstö- ja palveluiden tuottavuuden kehittämisen -työryhmä ovat siirtyneet pelastusjohtajien vetovastuulle kuitenkin niin, että asiat asiat valmistellaan pelastustoimen uudistuksen ohjausryhmälle. Ohjausryhmä katsoi erillisen työryhmän perustamisen tarpeettomaksi, koska työaikakysymysten käsittelyä voidaan jatkaa henkilöstötyöryhmässä, jossa jo esitetyt tahot ovat edustettuina.

4 SSPL:n ja SPALin esitys ohjausryhmän kokoonpanon muuttamiseksi

Esitys

Kim Nikula (SPAL) ja Isto Kujala (SPPL) olivat toimittaneet ohjausryhmän puheenjohtajalle kannanoton, jonka mukaan pelastustoimen päätoimisen sekä sopolipalokuntien henkilöstön edustus tulee ottaa nykyistä paremmin huomioon pelastustoimen uudistushankkeessa. Kannanotossa ehdotetaan, että ohjausryhmää tulisi täydentää Nikulalla ja Kujalalla kannanoton tavoitteen toteuttamiseksi.

Päätös

Pelastustoimen uudistuksessa on ollut lähtökohtana se, että ohjausryhmässä on edustettuna sisäministeriön lisäksi pelastuslaitokset ja Suomen Kuntaliitto, koska uudistuksen keskeisenä tavoitteena on pelastustoimen järjestelmän muuttaminen kunnallisesta järjestelmästä maakunnalliseksi järjestelmäksi. Pelastustoimen järjestöjen ja muiden sidosryhmien edustus on toteutettu alkuperäisen suunnitelman mukaisesti pelastustoimen uudistuksen työryhmien edustusten kautta työryhmien asiasisällön perusteella. Tämän lisäksi ohjausryhmässä todettiin, että ohjausryhmän laajentaminen tarkoittaisi myös usean muun tahon kuin SPALin ja SPPL:n kutsumista ohjausryhmään.

Ohjausryhmä katsoo, että ei ole ilmennyt mitään sellaista uutta, jonka takia alkuperäistä periaatetta tulisi muuttaa.

5 Työryhmien valmistelutilanne

Palveluiden tuottavuuden kehittämistyöryhmä (Jussi Rahikainen)

Jussi Rahikainen esitteli palveluiden tuottavuuden kehittämistyöryhmän loppuraporttiluonnosta, joka oli jaettu kokousmateriaalin mukana. Raportti on rakennettu niin, että se muodostuu viidestä osasta:

1. Mitä ehdotetaan
2. Ehdotuksen perustelut
3. Mikä konkreettisesti muuttuu
4. Päätöksenteko
5. Tuottavuuden kasvu

Esitys

Työryhmä esitti ohjausryhmälle seuraavaa:

- hankkeen ohjausryhmä suosittelee ehdotusten käyttöönottoa pelastuslaitoksille
- hankkeen ohjausryhmä suosittelee sisäministeriötä edistämään ehdotuksessa esitettyjä asioita niiltä osin, kuin ne koskevat SM:n toimintaa
- hankkeen ohjausryhmä ehdottaa Pelastuslaitosten kumppanuusverkostoa harkitsemaan raportin julkaisua

Päätös

Ohjausryhmä päätti, että palveluiden tuottavuuden kehittäminen -työryhmän raportti on valmistunut. Raportti voidaan julkaista kumppanuusverkoston nimissä. Ohjausryhmä suosittelee pelastuslaitoksia ottamaan raportin ehdotuksia huomioon siltä osin kuin katsovat sen tarkoituksenmukaiseksi.

Pelastuslaitosten prosessityöryhmä (Jussi Rahikainen)

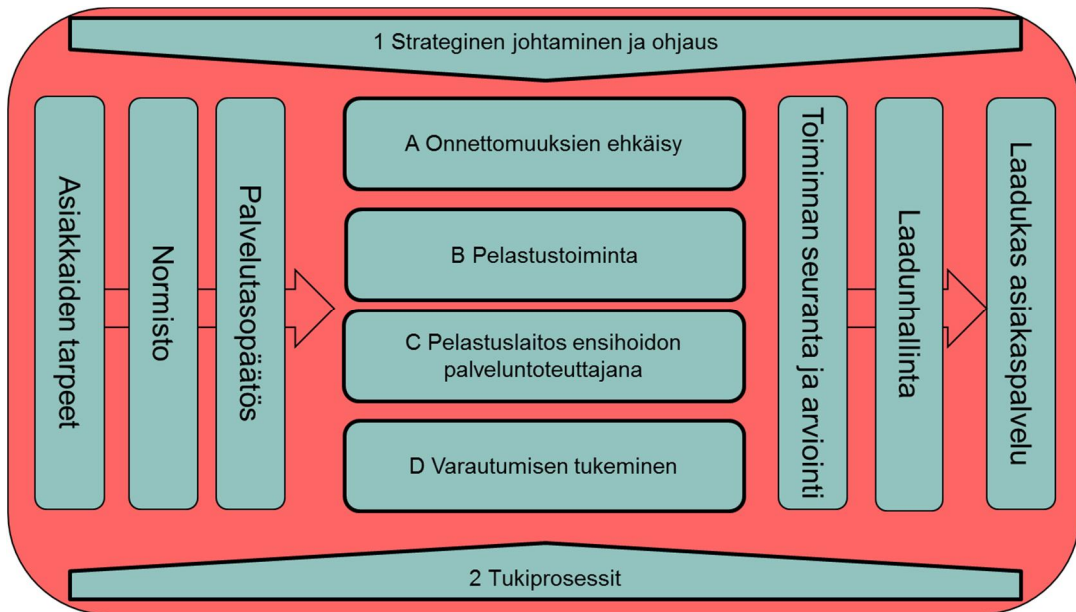
Jussi Rahikainen esitteli prosessityöryhmän työn vaihetta. Työryhmän tavoitteena on yhdenmukaistaa tarkoituksenmukaisella tasolla pelastuslaitosten toimintoja, joka tarkoittaa seuraavia asioita:

- Yhdenmukaiset tulkinnat palvelujen määritelmistä ja niiden tasosta
- Palvelujen yhteinen kehittäminen
- Palvelujen taso samanlainen samanlaisissa toimintaympäristöissä

Prosessien ja suorituskykyvaatimusten avulla voidaan:

- Korostaa asiakasnäkökulmaa, parantaa toiminnan laatua
- Tehdä järjestämislain edellyttämä omavalvontaohjelma
- Tunnistaa kehittämiskohtia
- Johtaa suorituskykyvaatimuksista esim. osaamisvaatimukset
- Toiminnan kehittäminen entistä järjestelmällisemmällä suunnittelulla

Työryhmä on tehnyt ehdotuksen prosessikartaksi (Kuva 1), jossa on jo aiemmin ohjausryhmän hyväksymät ydinprosessit.

Kuva 1: Prosessikartta JHS 152 mukaisesti esitettynä

Prosessikartta muodostaa siis tason 1. Tasolla kaksi kukin yllä olevista ydinprosesseista jaetaan osaprosesseiksi. Taso 3 muodostaa sitten prosessien kuvaamisen prosessin kulku -tasolla.

Esitys

Prosessiryhmä esittää, että ohjausryhmä

- vahvistaa esitetyn prosessikartan prosessijärjestelmän tason 1 kuvaukseksi
- hyväksyy tason 2 osaprosessien viimeistelyn jatkettavaksi esittelyn pohjalta

Päätös

Käytiin osin kiivasta keskustelua siitä, noudattaako prosessiryhmän esitys JHS 152 -periaatteita. Keskustelua herätti mm. se, kuvataanko tässä työssä jossakin olemassa olevia prosesseja vai yleisiä tavoitteellisia prosesseja. Samoin keskustelua herätti indikaattoreiden liittäminen näihin prosesseihin.

Käydyn keskustelun pohjalta ohjausryhmä päätti, että prosessikartassa muutetaan asiakastarpeet muotoon riskianalyysi ja asiakkaiden tarpeiden huomioiminen ja että laadukas asiakaspalvelu muutetaan muotoon turvallinen ympäristö ja yhteiskunta. Muuten ohjausryhmä katsoi, että työtä voidaan jatkaa esitetyllä tavalla.

Esko Koskinen ja Vesa-Pekka Tervo poistuivat kokouksesta tämän asiakohdan jälkeen ja puheenjohtajuus siirtyi Taito Vainiolle.

Kansainvälisen pelastustoiminnan työryhmä (Veera Parko)

Veera Parko esitteli kansainvälisen työryhmän työtä. Pelastustoimen uudistushankkeen kansainvälinen pelastustoiminta -työryhmän tehtävänä on valmistella prosessi kansainvälisen pelastustoiminnan osaamisen, henkilöstön ja kaluston

hyödyntämiseksi nykyistä paremmin kansallisessa valmiudessa ja varautumisessa, ml. isäntävaltion tukitoimiin (HNS) liittyvät seikat.

Esitys

Työryhmä esittää, että

- Osallistuminen pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämään valmiuden ylläpitoon integroitaisiin pelastuslaitosten kotimaiseen tehtäväkenttään (pelastuslain tarkistaminen);
- Lähtökohtana olisi, että Suomen valmius ulkomaille annettavaan apuun perustuu maakuntien tehtävälleen kuuluvan pelastustoimen kotimaisten riskien mukaiseen osaamiseen, valmiuteen ja palvelutasoon;
- Erityisvalmiudet hajautettaisiin tuleviin maakuntiin riskiprofiilien mukaan;
- Valmiuksia kehitettäisiin kotimaan tarpeita varten, mutta samalla tiettyjä valmiuksia voitaisiin kehittää kansainvälisen pelastustoiminnan tehtäviintarjottaviksi;
- Valmiuksista tulisi koostaa päivittyvä luettelo, jossa olisivat mukana sekä kotimaan valmiuteen että kansainvälisiin operaatioihin käytettävissä olevat valmiudet;
- Maakunnat vastaisivat ko. valmiuksien ylläpidosta ja varustamisesta (varastointi ja logistiset järjestelyt);
- Johonkin maakuntaan voitaisiin perustaa kv. pelastustoiminnan koordinaatiotoiminto;
- Muodostelmien hälyttämisestä ja logistiikasta kansainvälisiin tehtäviin vastaisi sisäministeriö;
- Työryhmän näkemyksen mukaan ko. valmiuksien hälyttämistahon pitäisi olla sama sekä kotimaisissa että kansainvälisissä tehtävissä (24/7);
- Maakunnat vastaisivat normaaliin kotimaiseen toimintaansa liittyvästä koulutuksesta ja sen kustannuksista (esim. sortumatilanteisiin varautuminen).
- Valtio/Pelastusopisto olisi vastuussa kansainvälisen pelastustoiminnan valtakunnallisten koulutusten koordinaatiosta (esim. EU/pelastuspalvelumekanismikoulutukset ja harjoitukset). Koulutukset olisivat Pelastusopiston normaalia täydennyskoulutusohjelmaa.
- Perustettaisiin kansainvälisen pelastustoiminnan koordinaatioryhmä (SM/maakunnat/Pelastusopisto/CMC).

Päätös

Ohjausryhmässä käytiin laajaa keskustelua kansainvälisen pelastustoiminnan organisoinnista ja roolista. Ohjausryhmä hyväksyi työryhmän esitykset jatkovalmistelun pohjaksi.

Varautuminen (Alpo Nikula)

Alpo Nikula esitteli alueellinen yhteistoiminta pelastustoiminnassa ja poikkeusoloissa -työryhmän maakuntakonsernin valmiussuunnitelman yhteistä osaa. Valmiussuunnitelmarunko on ohjausryhmän aiemman toimeksiannon mukaisesti valmisteltu käytettäväksi maakunnallisessa valmistelussa. Alustava suunnitelma

laadittiin työryhmässä ja siitä pyydettiin kommentteja pelastuslaitosten varautumisen työryhmältä. Kommenttien perusteella muokattiin kokousmateriaalin mukana oleva maakuntakonsernin valmiussuunnitelman yhteinen osa.

Esitys

Työryhmä esittää, että ohjausryhmä hyväksyy valmiussuunnitelman rungon hyödynnettäväksi maakuntavalmistelussa

Päätös

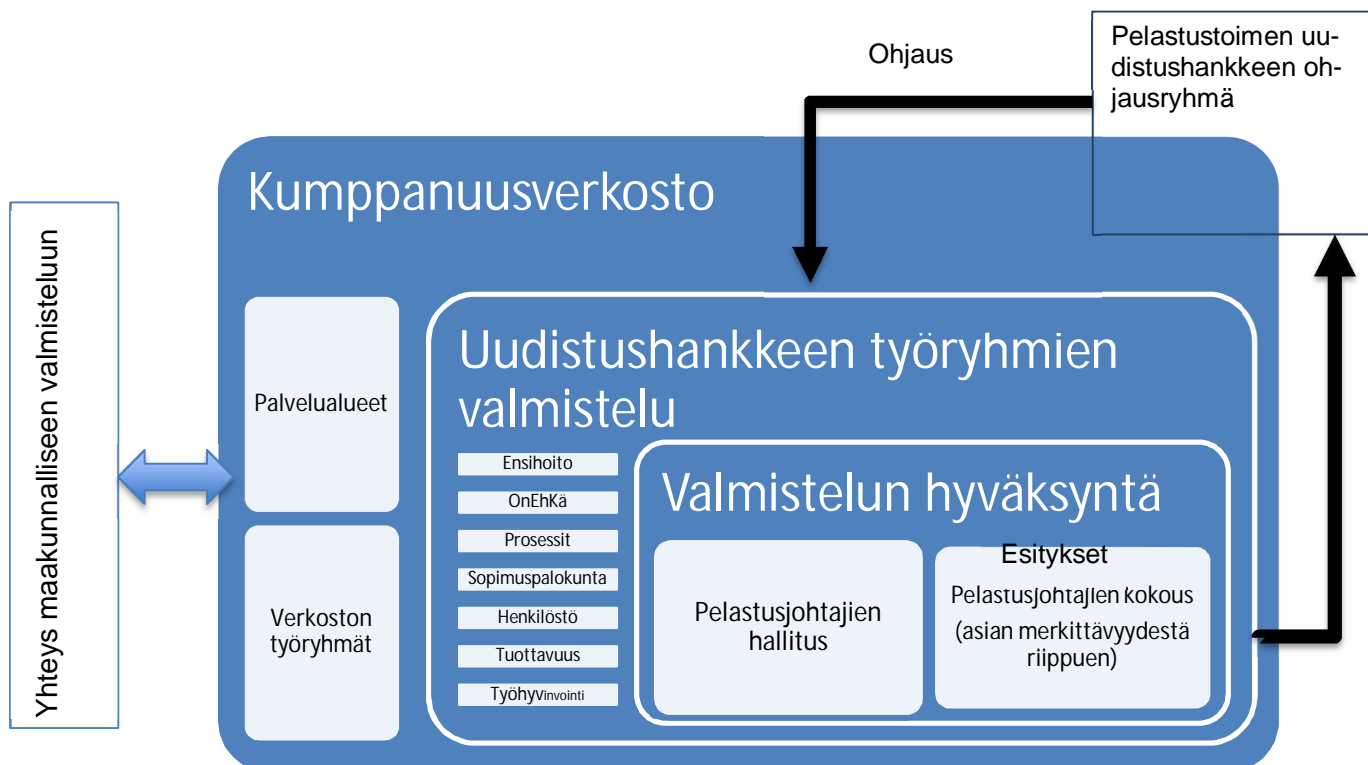
Valmiussuunnitelman yhteistä osaa pidettiin hyvänä ja helposti luettavana. Ohjausryhmä hyväksyi suunnitelman käytettäväksi maakuntavalmistelussa siten, kuin pelastuslaitokset näkevät tarkoituksenmukaiseksi.

6 Pelastuslaitosten johtamien työryhmien työn organisointi

Käsiteltiin pelastustoimen uudistushankkeen uudelleen organisointia kumppanuusverkoston vastuulla olevien työryhmien valmistelutyössä.

Esitys

Esitys on kuvattu alla olevassa kuvassa 2.

Kuva 2: Prosessi työryhmien ohjaamiseksi

Tämän lisäksi oli määritelty toimihenkilöiden rooli seuraavalla tavalla:

- Kehityspäällikkö toimii hankepäällikön yhteyshenkilönä tiedonvaihdossa ja valmisteltaessa uudistushankkeen ohjausryhmän kokouksia
- Lisäksi toimihenkilöiden rooliin kuuluu:

- ylläpitää tiivistä yhteyttä uudistushankkeen hankehenkilöihin
- ylläpitää vakioitua yhteydenpitoa työryhmien työskentelyyn
- ylläpitää tilannetietoa työryhmien valmistelusta
- tukea työryhmien työtä
- ohjata työryhmien työtä strategiassa esitettyjen tavoitteiden suuntaan (yhteinen tavoite pelastusjohtajien kanssa)

Päätös

Todettiin, että esitys on linjassa sen kanssa, mitä jo aiemmin on sovittu työryhmien uudelleen organisoinnin kanssa. Toimihenkilöiden rooli on kuvattu, joka selkeyttää asiaa. Päätettiin toimia esityksen mukaisesti.

7 Muut asiat

Päätettiin, että ohjausryhmän kokousten aineisto tulisi lähettää n. viikkoa etukäteen ohjausryhmälle riittävän perehtymisen mahdollistamiseksi.

Todettiin myös, että 20.12.2016 kokouksessa on hyväksytty esitys, että sisäministeriön pelastusosasto julkaisee kumppanuusverkostossa valmistellun tietoturvalisuepolitiiikan. Tätä ei ole kuitenkaan vielä tehty. Päätettiin, että T. Vainio pyrkii viemään asiaa eteenpäin mahdollisimman nopeasti.

Seuraavat kokoukset ovat:

16.8.17, klo 10 - 13, SM
14.9.17, klo 13 - 16, SM
11.10.17 , klo 16 - 18, Jyväskylä
15.11.17, klo 10 - 13, SM
13.12.17 klo 10 - 13, SM

Puheenjohtaja

Esko Koskinen
Pelastusylijohtaja

Esittelijä

Taito Vainio
Hankejohtaja

Jakelu

Ohjausryhmän jäsenet
Hankeryhmä jäsenet